

Prešovská univerzita v Prešove
Filozofická fakulta
Inštitút edukológie a sociálnej práce

v spolupráci s

Európskym centrom komunitného vzdelávania (ECCE)
Európskou asociáciou škôl a sociálnej práce (EASSW)
Asociáciou vzdelávateľov v sociálnej práci na Slovensku (AVSP)
Asociací vzdelávateľů v sociální práci (ASVSP)
Časopisom Sociální práce / Sociálna práca (SP / SP)
Slovenskou sociologickou spoločnosťou pri Slovenskej akadémii vied
(SSS pri SAV)

Výzvy a trendy vo vzdelávaní v sociálnej práci

**Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej
v dňoch 26. – 27. apríla 2012 v Prešove**

Prešov 2012

Výzvy a trendy vo vzdelávaní v sociálnej práci

Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej v dňoch
26. – 27. apríla 2012 v Prešove

Editorka:	Doc. PhDr. Beáta Balogová, PhD.
Recenzentky:	Doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD. PhDr. Denisa Šoltéssová, PhD.
Výkonné a technické redaktorky:	Mgr. Lucia Gregová Mgr. Michaela Lipčaková
Vydavateľ:	Inštitút edukológie a sociálnej práce Filozofická fakulta Prešovská univerzita v Prešove Ul. 17. novembra 1 080 01 Prešov Slovenská republika
Rok vydania:	2012
Vydanie:	prvé
Počet strán:	30

© Inštitút edukológie a sociálnej práce, Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove

ISBN 978-80-555-0540-4

Text neprešiel jazykovou úpravou

Spoluorganizátori

- Európske centrum komunitného vzdelávania
- Európska asociácia škôl a sociálnej práce
- Asociácia vzdelávateľov v sociálnej práci na Slovensku
- Asociace vzdělávatelů v sociální práci
- Časopis Sociální práce / Sociálna práca
- Slovenská sociologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied

Organizačný výbor:

Doc. PhDr. Beáta Balogová, PhD.

Doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD.

PhDr. Denisa Šoltésová, PhD.

Mgr. Ivana Lyóscá

Mgr. Michaela Lipčaková

Prípravný výbor:

Doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD.

Prof. PhDr. Milan Schavel, PhD.

PhDr. Mirka Nečasová, Ph.D.

Doc. PhDr. Adéla Mojžíšová, Ph.D.

Vedecký výbor konferencie:

Susan Lawrence - zástupca EASSW

Doc. PaedDr. Oldřich Chytil, PhD.

Dr. Ing. Alois Kříšťan, ThD.

Doc. PhDr. Adéla Mojžíšová, PhD.

Prof. PhDr. Libor Musil, CSc.

PhDr. Mirka Nečasová, PhD.

Prof. PhDr. Milan Schavel, PhD.

Prof. PhDr. Ján Gabura, PhD.

Prof. JUDr. Vojtech Tkáč, PhD.

Prof. PhDr. Eva Žiaková, PhD.

Doc. PhDr. Beáta Balogová, PhD.

Doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD.

Úvodom o cieľoch konferencie

Spoločensko-politické zmeny, najmä 20. storočia, významne determinovali a determinujú vývin sociálnej práce v jej teoretickej, akademickej i praktickej rovine. Na pozadí turbulentného vývinu spoločnosti sa konštituuju aj nové požiadavky na výkon sociálnej práce ako profesie. Reflektujúc tento tlak, vzdelávatelia v sociálnej práci inovujú či prispôbujú profil absolventov a absolventiek študijného odboru sociálna práca, obsahové zameranie pregraduálnej prípravy budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok, ako i prístupy k vzdelávaniu (a výchove) týchto profesionálov a profesionálok.

Abstratky príspevkov sa obsahovo orientujú na danú problematiku, ponúkajú pohľad na vývoj sociálnej práce v Slovenskej republike, v Českej republike, avšak so zreteľom na reflexiu európskych kontextov, so špecifickou pozornosťou orientovanou najmä na oblasť vzdelávania v sociálnej práci, v jeho vývoji i aktuálnom stave. V týchto je potrebné zdôrazniť, že vo svojom obsahu, aj napriek prevažne lokálnemu zameraniu, reflektujú a akcentujú trendy europeizácie a globalizácie aj v otázke vzdelávania budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok. Na báze kritickej analýzy vývoja v oblasti vzdelávania v sociálnej práci a poznania súčasných príležitostí (i bariér) viaceré z príspevkov ponúkajú náčrt vízií do budúcnosti, trendov vo vzdelávaní sociálnych pracovníkov a pracovníčok, dokonca prispievajú do diskusie o potenciálnych nástrojoch implementácie spoločensko-politických zmien (a z nich vyplývajúcich aktuálnych požiadaviek) do systému prípravy pre túto profesiu.

Spoločná diskusia výskumníkov a výskumníčok, pedagógov a pedagogičiek, študentov, študentiek, ale aj praktikov, praktičiek a zástupcov a zástupkyň politik má ambíciu hľadať odpovede na kľúčové otázky, a to **ako učiť sociálnu prácu, ako naviazať dialóg medzi vzdelávateľmi v sociálnej práci a politickými reprezentáciami, ako rozumieť pojmu europeizácia vo vzdelávaní v sociálnej práci, ako vnímať vzdelávanie v sociálnej práci (hodnota alebo tovar?)**. Snaha o zamyslenie nad uvedenými otázkami má smerovať k naplneniu základných cieľov konferencie, definovaných v troch nosných oblastiach:

- **podpora európskej dimenzie vo vysokoškolskom vzdelávaní sociálnych pracovníkov na Slovensku a Česku,**
- **podnietenie dialógu medzi vzdelávateľmi v sociálnej práci a politickými reprezentáciami,**
- **identifikácia kľúčových výziev a trendov vo vysokoškolskom vzdelávaní v odbore sociálna práca.**

Organizačný výbor konferencie

Abecedný zoznam abstraktov

BALOGOVÁ, Beáta, Doc., PhDr., PhD.

Socioterapeutické príležitosti a bariéry sociálnych pracovníkov.

Socio-therapeutic opportunities and barriers of social workers.

Kľúčové slová: socioterapia, psychoterapia, Virginia Satirová, Alfréd Adler, relaxačno-symbolická terapia, sociálny pracovník

Abstrakt: Príspevok odpovedá na otázku kedy, za akých podmienok a akým spôsobom môže sociálny pracovník využívať rodinnú terapiu Virginie Satirovej, individuálnu psychológiu a rodinnú terapiu Alfréda Adlera, či relaxačno-symbolickú terapiu na riešenie problémov u klientov sociálnej práce. Zároveň poukazuje na prieniky socioterapie a psychoterapie v kontexte špecializovaného sociálneho poradenstva s dôrazom na socioterapeutické príležitosti a bariéry výkonu.

Keywords: sociotherapy, psychotherapy, Virginia Satir, Alfred Adler, relaxation - symbolic therapy, social worker

Abstract: This article answers the question: when, how and under which conditions can social worker provide Virginia Satir Family Therapy, individual psychology and family therapy of Alfred Adler or relaxation-symbolic therapy to solve clients' problems. It also shows where sociotherapy meets psychotherapy in the context of a specialised social consultancy with an emphasis on its sociotherapeutic opportunities and barriers.

BAYEROVÁ, Mária, PhDr.

Inovácie obsahu vzdelávania v pregraduálnej príprave sociálnych pracovníkov.

Innovations curriculum in undergraduate training of social workers.

Kľúčové slová: globalizácia, moderná spoločnosť, sociálna práca, výchovno-vzdelávacie ciele, obsah, metódy, formy, materiálne prostriedky

Abstrakt: Globalizácia a zrýchlený rozvoj súčasných moderných spoločností, kladú nové požiadavky aj na vzdelávanie sociálnych pracovníkov. Uplatniteľnosť absolventov odboru sociálna práca na pracovnom trhu je závislá od schopnosti vysokých škôl reagovať na spoločenské požiadavky. To znamená ponúknuť študentom vzdelanie, ktoré je kompatibilné s týmito požiadavkami, dokonca súčasné požiadavky v istých smeroch predchádza. Zohľadňuje predpokladaný vývoj našej i európskych spoločností. Všetky prvky výchovno-vzdelávacieho procesu (obsah, metódy, formy i materiálne prostriedky) musia napĺňať súčasné i budúce spoločenské a z nich vychádzajúce výchovno-vzdelávacie ciele.

Keywords: globalization, modern society, social work, educational objectives, content, methods, forms, material resources

Abstract: Globalization and the current rapid development of modern societies, have new requirements for training of social workers. The applicability of social work graduates in the labor market depends on the ability of universities to respond to societal requirements. That means offering students an education that is compatible with these requirements, even the current requirements in some ways preliminary. It takes into account the expected development Slovakian and European's societies. All elements of the educational process (content, methods, forms and material resources) must meet the current and future social, and based on their educational goals.

BOSÁ, Monika, Mgr., PhD.

Rodová desegregácia sociálnej práce - výzvy pre vzdelávanie.

Gender desegregation of social work - challenges for education.

Kľúčové slová: vzdelávanie v sociálnej práci, rod, rodová (de)segregácia, maskulinity, femininity

Abstrakt: Príspevok prezentuje aktuálne otázky rodovej rovnosti s dôrazom na rodovú desegregáciu trhu práce a prípravy naň. Zameriava sa na úlohu rodovo citlivého prístupu vo vzdelávaní ako prostriedku presadzovania rodovej desegregácie a rodovej rovnosti. Príspevok súčasne predstavuje projekt VEGA 1/0710/11 "Maskulinity a femininity vo feminizovaných odboroch".

Keywords: social work education, gender, gender (de)segregation, masculinities, femininities

Abstract: The paper presents the current issues of gender equality with emphasis on gender desegregation of the labor market and process of preparation for it. It focuses on the role of gender sensitive approach in education as a means of promoting gender equality and desegregation. Presentation of project VEGA 1/0710/11 "Masculinities and femininities in feminised fields" is also part of the paper.

BOSÝ, Dávid, Mgr., PhD.

Sociologický a sociálny výskum ako poznávací nástroj sociálnej práce.

Sociological and social science research as a cognitive tool for the social work.

Kľúčové slová: metodológia, výskum v sociálnej práci, vyučovanie, metódy výskumu

Abstrakt: Napriek spoločným koreňom sociológie a sociálnej práce je ich prístup k sociálnej realite odlišný. V sociálnej práci je výraznejšie zastúpený rozmer aplikácie poznatkov a ich využitia v praxi. O to viac je dôležité diskutovať o poslaní vyučovania metód výskumu v rámci sociálnej práce. Príspevok sa zaoberá niektorými aspektmi vyučovania metód výskumu v rámci odboru sociálna práca, ako aj otázkou úrovne oboznámenia sa s metodológiou sociálnych vied, ktorá je pre budúceho sociálneho pracovníka či pracovníčku nevyhnutná pre ďalší výkon jeho/jej povolania.

Keywords: methodology, research in social work, teaching, research methods

Abstract: Despite common origins of sociology and social work their approach to social reality is different. In social work, the use of knowledge and its application in practice is of greater importance than in sociology. Therefore it is very important to discuss about the teaching of methods of research in social work. The paper deals with some aspects of teaching of the methods of research in the social work study and with the question of level of knowledge necessary for future social worker to successfully perform his or her profession.

BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, Alžbeta, PhDr., PhD.
Dobrovoľníctvo ako výzva pre vzdelávanie v sociálnej práci.
Volunteering as a challenge for education in social work.

Kľúčové slová: dobrovoľníctvo, vzdelávanie, sociálna práca

Abstrakt: Príspevok poukazuje na rozličné možnosti začlenenia problematiky dobrovoľníctva do vzdelávania sociálnych pracovníkov a pracovníčok. Na základe analýzy empirických zistení výskumu „Dobrovoľníctvo na Slovensku – výskumné reflexie“ autorka poukazuje na výzvy v oblasti dobrovoľníctva, na ktoré by mala reagovať aj sociálna práca a pregraduálna príprava sociálnych pracovníkov a pracovníčok.

Keywords: volunteering, education, social work

Abstract: The contribution deals with different views on volunteering as a part of education in social work. It presents empirical findings from research “Volunteering in Slovakia – research reflections” and analyzes recommendation in volunteering, which should be reflecting in education of social workers.

CEHELSKÁ, Daniela, PhDr.

Sebareflexia a využívanie vlastného „ja“ v každodennej praxi sociálneho pracovníka – najúčinnější nástroj samovzdelávania.
Self-reflection and the use of own „self“ in everyday practice social worker-the most effective tool for self-learning.

Kľúčové slová: sebareflexia, vzdelávanie, sociálny pracovník, osobnosť sociálneho pracovníka, sebarealizácia

Abstrakt: Príspevok napomáha k objasneniu dôležitosti sebareflexie v každodennej praxi sociálneho pracovníka, najmä k tomu, aby sa pracovník vedome zaoberal sebou samým a tým, čo ho ovplyvňuje pri vykonávaní pracovných činností. Uvedomuje si, čo v ňom klienti či jednotlivé situácie vyvolávajú, ako s tým sám naďalej pracuje a vyrovnáva sa, alebo čo potrebuje k tomu, aby mohol podávať kvalitnejší výkon. V takom prípade by sebareflexia mala mať prínos aj pre pracovníka, na jeho osobný i profesijný rozvoj v oblasti sebazpoznania, ako aj pri stanovovaní oblastí ďalšieho vzdelávania a rozvoja pracovníkových zručností.

Keywords: self - reflection, education, social worker, personality of social worker, self - realization

Abstract: Contribution helps to clarify the importance of self-reflection in daily practice, social worker, especially to the worker consciously dealt with himself and what affects it in carrying out work activities. He realizes what it clients or raise individual situation, as it continues to work itself and flattens, or what needs to improved performance could be given. In this case, self - reflection should have benefits for a worker to his personal and professional development - the self - knowledge, as well as in determining the areas of training and development worker's skills.

ČAVOJSKÁ, Katarína, Mgr.

Metódy sociálneho výskumu: povinná alebo nadštandardná výbava?

Methods of social research: obligatory or above - standard equipment?

Kľúčové slová: sociálny výskum, sociálna práca, metodológia

Abstrakt: Autorka sa v príspevku zamýšľa nad miestom a podobou výučby metód sociálneho výskumu vo vzdelávaní v sociálnej práci. Uvažuje nad štruktúrou metodologickej prípravy pre absolventa sociálnej práce z hľadiska metód, techník a možností ich využitia v praxi. Usiluje o identifikovanie hraníc tejto výbavy prostredníctvom dilemy nevyhnutného minima verus želaného maxima.

Keywords: social research, social work, methodology

Abstract: The author intends to post the location, and teaching methods of social research in education in social work. She considerate the structure of the methodological preparation for graduate social work in terms of methods, techniques and possibilities of their use in practice. She seeks to identify the boundaries of this equipment through the dilemma of inevitable minimum versus the desired maximum.

DÁVIDEKOVÁ, Mária, Doc., PhDr., PhD.

Vzdelávanie a profesionalizácia v sociálnej práci.

Education and the professionalization in social work.

Kľúčové slová: vzdelávanie, profesionalizácia, sociálny pracovník, sociálna práca

Abstrakt: Sociálna práca ako študijný odbor reaguje nielen na dynamiku spoločenských zmien, ale aj na najnovšie trendy ponímania sociálnej práce vo svete, ktoré implementuje do systému odbornej profesionálnej prípravy absolventov sociálnej práce. Súčasná prax v sociálnej oblasti si vyžaduje kvalifikovaných odborníkov. Profesionalizácia sociálnej práce prichádza ako odpoveď na požiadavku praxe a tou je potreba kvalifikovaných odborníkov. V našom príspevku sa venujeme vzdelávaniu a profesionalizácii v sociálnej práci.

Keywords: education, professionalization, social worker, social work

Abstract: Social work as a field of study not only responds to the dynamics of social change, but also for understanding the latest trends in social work in the world, which implements into the system of vocational professional training of graduates of social work. Current practice in the social sector needs qualified professionals. Professionalization of social work comes as a response to a request by the practice and the need for qualified professionals. In our article presents education and professionalism in social work.

DROBŇÁKOVÁ, Martina, Mgr.
Etický rozmer vo výučbe sociálneho pracovníka.
Ethical dimension in teaching social worker.

Kľúčové slová: etický kódex, "sociálny cit", hodnoty, etická zodpovednosť

Abstrakt: Etický prístup v práci sociálneho pracovníka je jedným z pilierov jeho profesie. Dôraz na etickú zodpovednosť sociálneho pracovníka voči klientom, kolegom, spoločnosti je obsiahnutý v etickom kódexe sociálneho pracovníka, stáva sa súčasťou pracovného poriadku. Jeho dodržiavanie je zrkadlom kvality poskytovania sociálnej pomoci. Vo vzdelávaní sociálnych pracovníkov je potrebné zamerať sa nielen na poznanie obsahovej náplne etického kódexu, ale i na výchovu a budovanie "sociálneho citu" a k duchovným hodnotám, ktoré dávajú sociálnej práci "pridanú hodnotu" a študentov nabádajú k väčšej angažovanosti v prospech potrebných.

Keywords: code of Ethics, "social sense", values, ethical responsibility

Abstract: Ethical approach to the work of social workers is one of the pillars of his profession. The emphasis on the ethical responsibilities of social workers to clients, colleagues, the company is contained in a code of ethics social workers, it becomes part of the work order. Its observance is a mirror of the quality of social assistance. In education, social workers need to focus not only on the knowledge content of the code of ethics, but also on education and building a "social sense" when spiritual values that give social work 'added value' and students to encourage greater engagement in favor necessary.

DVOŘÁČKOVÁ, Dagmar, Mgr.

Supervize jako nástroj duševní hygieny u studentů sociální práce na Zdravotně sociální fakultě v Českých Budějovicích.

Supervision of mental hygiene as a tool for social work students at the Faculty of Health and Social Studies in the Czech Budejovice.

Kľúčové slová: supervize, student, sociální práce, duševní hygiena

Abstrakt: Na Zdravotně sociální fakultě v Českých Budějovicích je řada oborů, jejichž absolventi se uplatňují ve zdravotně sociální oblasti. Součástí studia je i odborná praxe, kterou studenti absolvují v širokém spektru organizací, zaměřených na sociální práci. V průběhu odborné praxe se studenti setkávají na supervizích, které probíhají pod odborným vedením zkušených supervizorů z Katedry sociální práce. Forma těchto supervizí je skupinová nebo individuální a probíhá ve školním prostředí. Studenti Zdravotně sociální fakulty mají již během studia možnost seznámit se s procesem supervize a naučit se přijímat supervizi jako nedílnou součást jejich profesního života.

Keywords: supervision, student, social work, mental hygiene

Abstract: The Faculty of Health and Social Studies in České Budějovice, many fields whose graduates work in health and social area. The study is a practical training that students receive a wide range of organizations focused on social work. In the course of professional practice, students encounter the supervision, which take place under the expert guidance of experienced supervisors from the Department of Social Work. The form of supervision is group or individual and is at school. Students of the Faculty of Health and Social Studies are already in the opportunity to become acquainted with the process of supervision and learn to accept supervision as an integral part of their professional life.

GABURA, Ján, Prof., PhDr., CSc., MYDLÍKOVÁ, Eva, Doc., PhDr., PhD.
Aktuálne dilemy vzdelávania v sociálnej práci.
Current dilemmas of education in social work.

Kľúčové slová: definície sociálnej práce, hranice sociálnej práce, certifikácia sociálnej práce, mýty o vzdelávaní v sociálnej práci

Abstrakt: Napriek 20 ročnej histórii vzdelávania v sociálnej práci na Slovensku sme stále konfrontovaní problematickými dilemami, ktoré vyplývajú z bezbrehej definície sociálnej práce, z veľmi konfúzných hraníc tohto odboru, z nekonkrétneho a nejednoznačného profilu sociálneho pracovníka, z devalvácie udeľovania titulu sociálny pracovník či sociálny poradca ľuďom so základným vzdelaním. Za kvalifikáciu sociálneho pracovníka sú považované aj učebné programy, ktoré sú postavené na jednej metóde sociálnej práce a robia z nej samostatný odbor. Otázkou je či sú sociálnymi pracovníkmi sociálni politici a sociálni manažéri.

Keywords: definitions of social work, borders of social work, certification of social work, myths about education in social work

Abstract: Despite the 20 year history of education in social work in Slovakia, we are still confronted with challenging dilemmas, that arise from the boundless definition of social work, from the very confounding borders of this field, from the vague and ambiguous profile of social worker, from the devaluation of awarding the title social worker or social counselor to people with primary education. For the qualification of social worker are considered educational programs, that are based on one method of social work, which make it a separate field. The question is whether social politicians and social managers are social workers.

HETTEŠ, Miloslav, RNDr., CSc.
Vzdelávanie v starnúcej spoločnosti.
Education in ageing society.

Kľúčové slová: celoživotné vzdelávanie, sociálna práca, starnutie, dobrovoľníctvo, dlhodobá starostlivosť

Abstrakt: Celoživotné vzdelávanie je stratégiou pre celý život. Znalostná spoločnosť je dnes globálnou. Je potrebné podporovať vzdelávacie inštitúcie pre dospelých, ako sú napr. univerzity tretieho veku. Takéto zariadenia by mali mať aj programy základov, alebo zdokonalenia sa v oblasti sociálnej práce. Spoločnosť starne, a počet tých ktorí budú schopní poskytnúť túto starostlivosť bude klesať. Podpora neformálnym opatrovateľom ako sú školenia, alebo pomoc a rada prispievajú k zvýšeniu kvality tohto opatrovania. Dobrovoľníci v oblasti sociálnej práce, by mali tiež prejsť primeraným školením. Dobrovoľníctvo môže byť cestou ako riešiť nedostatok zdrojov pre dlhodobú starostlivosť.

Keywords: life - long education, social work, ageing, volunteering, long - term care

Abstract: Life - long education is a strategy for whole life. Knowledgeable society is now global. It is necessary to support training centres for adult people, such universities of the third age. These institutions should have social work basic introduction or programs for further skills improvement in the field of social work. Society is ageing. Number of those people who will be able to offer care will be decreasing. Training, aid and advice to the informal care providing people will help to improve the quality of this social care. Social work volunteers should have to go through adequate training. Volunteering could be the way how to partly solve the source insufficiency for long - term care.

HOLÁ, Lenka, PhDr., Ph.D.

Sociální práce v trestní justici - dialog hodnotových světů.

The social work in criminal justice - worlds values dialogue.

Klíčové slová: sociální práce, trestní justice, hodnota, dialog

Abstrakt: Vzdělávání sociálních pracovníků musí reagovat na společenské změny a s tím související požadavky profese. V oblasti kriminality hledá společnost nejvhodnější postupy, kterými by na spáchaný trestný čin a jeho následky reagovala. V souvislosti s tím vzniká nová teoretická i aplikační oblast sociální práce, a to sociální práce v trestní justici. Sama však představuje propojení dvou oddělených oblastí společenské praxe – trestní justice a sociální práce. Příspěvek se zabývá identifikací hodnot, poslání a ideových základů sociální práce a trestní justice, jejich dlouhodobým napětím, současně dialogem a spojenectvím.

Keywords: social work, criminal justice, value, dialogue

Abstract: Training of social workers must respond to societal changes and related requirements of the profession. In the area of crime the society is looking for the best practice, which would respond to the committed crime and its aftermath. In this context, a new theoretic and application area of social work - the social work in criminal justice. But it represents a combination of two separate areas of societal practice - criminal justice and social work. The paper deals with identification of values, mission and ideological foundations of social work and criminal justice, their long - term tension, dialogue and alliance at the same time.

IOAKIMIDIS, Vasilios, Dr.

Etické dilemy vo výučbe ľudských práv v rámci sociálnej práce.

Ethical dilemmas in teaching human rights based social work.

Keywords: radical social work, human rights, European union, education

Abstract: This paper will explore the ethical dilemmas that emerge while teaching human rights based social work. There will be a particular focus on the conflict between the domination of neoliberal rhetoric (both in social work education and practice) and the historical commitment of our profession to the promotion of social justice. Several case studies across Europe demonstrate an alarming increase of demonization (or event criminalisation) of social work practice which strives to protect service users rights. The introduction of draconian legislations targeting the most vulnerable groups of our societies mean that often human rights based social work practice is seen as clandestine and extremist by the authorities. This tension between the ethical mission of social work and the widespread erosion of human rights in neoliberal Europe will be analysed and discussed.

JUSKO, Peter, Doc., PaedDr., PhD.

Sociálna práca s uchádzačmi o zamestnanie v SR v kontexte životných stratégií nezamestnaných.

Social work with job seekers in Slovakia in the context of the life strategies of the unemployed.

Kľúčové slová: sociálna práca, nezamestnanosť, uchádzač o zamestnanie, životná stratégia

Abstrakt: Politika zamestnanosti v SR predstavuje intencionálne a inštrumentálne východiská uplatnenia sociálnej práce v tejto oblasti. Ide predovšetkým o charakteristiku špecifik cieľovej skupiny nezamestnaných občanov, ku ktorým by sme zaradili napr. ich vekovú a vzdelanostnú štruktúru, dobu nezamestnanosti, či rodinný stav. Konkrétny dopad straty zamestnania je u človeka individuálne modifikovaný životnými stratégiami, ktoré uplatňuje pred i v priebehu nezamestnanosti. Druhou možnosťou uplatnenia sociálnej práce v rámci politiky zamestnanosti sú opatrenia, ktoré sú v tejto oblasti uchádzačom o zamestnanie poskytované, a ktorých praktický výkon je v častej kompetencii sociálnych pracovníkov.

Keywords: social work, unemployment, job seeker, life strategy

Abstract: Policy of employment in Slovakia is intentional and instrumental background application of the social work in this area. These are the characteristics of the specifics of the target groups of unemployed people, which would have included such their age and educational structure, duration of unemployment, or family status. The specific impact of job loss is the human individual life strategies modified to apply also to the course of unemployment. Alternatively, application of the social work in the employment policy, the measures that are in the field provided by job seekers, and whose practical performance is part of the competence of social workers.

KLIMENT, Pavel, PhDr., Ph.D.

Možnosti rozvoje psychologických dovedností v rámci studia sociálnej práce.

Possibilities of development of psychological skills in social work study.

Kľúčové slová: vedomosť, dovednosť, rozvoj dovedností

Abstrakt: Cílové kompetence výuky psychologie, tak jak jsou vymezeny v rámci minimálních standardů studijního oboru sociální práce, jsou: nabytí žádoucích psychologických znalostí a dovedností. Ve své stati pak přibližuji možnosti rozvoje psychologických dovedností. Představím zde prostředky vedoucí k jejich konstituování a k rozvoji, jakož i postupy, kterými lze rozvoj deklarovaných dovedností ověřovat.

Keywords: knowledge, skills, development of skills

Abstract: Goal competences of a psychology teaching as they are defined in terms of minimum standards of the social work study are: acquirement of advisable psychological knowledge and skills. I herein introduce the means leading to their constitution and development, as well as procedures by which the declared skills development can be verified.

KLIMENTOVÁ, Eva, PhDr., Ph.D.
Kurikulum oboru sociální práce.
Curriculum of the social work major.

Klíčové slová: kurikulum, studijní obor sociální práce, kombinované studium

Abstrakt: Příspěvek zvažuje možné problémy spjaté s projektováním a realizací kurikula oboru Sociální práce v kombinované formě studia. Omezená doba přímého kontaktu mezi studentem a tutorem, převaha studentů, kteří jsou stávajícími sociálními pracovníky, versus práce se studenty, kteří se setkávají s problematikou sociální práce ve školní výuce poprvé, dále určitý podíl studentů, kteří studují „nedobrovolně“, pod tlakem legislativy vyžadující odbornou kvalifikaci sociálních pracovníků. To jsou příklady nejzávažnějších problémů, se kterými je třeba se při projektování a realizaci kurikula oboru Sociální práce v kombinovaných formách studia vyrovnat.

Keywords: curriculum, social work major, blended form of study

Abstract: The contribution discusses possible difficulties related to the designing and realization of the curriculum of the social work major in blended form of study. The limited time of direct contact between students and tutors, the prevalence of students already working as social workers versus work with students first facing the issues of social work during lessons, a certain proportion of students studying “involuntarily”, under the pressure of legislation requiring specialized qualifications of social workers. These are examples of the most serious problems that are necessarily dealt with during the designing and realization of the curriculum of the social work major in blended form of study.

KOSTRZYŃSKA, Małgorzata, Mgr.

Čo sa môžeme naučiť od účastníkov participačného výskumu? Reflexie zo štúdií o bezdomovcoch.

What can we learn from participants in participative research? Reflections from studies on homeless men.

Keywords: homelessness, social inclusion, participative research

Abstract: What can we learn from participants in participative research? Reflections from studies on homeless men. The basis of this presentation is one of the questions underlying the subject of interest of the conference, namely: how to educate people to perform social work? In my opinion, one possible answer, although it sounds trite, is the basis for any action taken with another man - the education to perform social work should be based on the experience resulting from accompanying its recipients with a clear reference to Their personal reflections. The recipients are those for whom these activities are designed and who are also the best judges of their own life situation. The presentation is the result of over two years spent on accompanying the homeless men remaining outside the system of social assistance and residing on the streets of the city. Comprehending the message of the homeless related to the activities in the field of social work requires touching three spheres. Firstly, understanding the process of becoming a homeless that is combined with a variety of identity transformations. Secondly, revealing specific areas in everyday practice in which the assistance system proposed to the homeless turns out not to fulfill its goals. The third stage, completing the analysis, is a proposition derived from practicing the premises for social-pedagogical activities of a social worker, thus providing knowledge that is indisputable, because it comes from everyday experiences and reflections of the study participants.

KOZERA, Andrzej, prof UP dr hab inž.
Sociálna práca v systéme krízového riadenia.
Social work in the system of crisis management.

Keywords: social work, education, management, crisis

Abstract: Social work is one of the larger system of activities aimed at education and prevention of pathologies. The system is made up of health care, education, and especially designated for that purpose institutions. Crisis management is the part that protects the social work task in the state of instability, social tensions pose a threat to life and health.

KVAŠŇÁKOVÁ, Lenka, Mgr., PhD.
Metóda problémového učenia vo vzdelávaní v sociálnej práci.
Method of problem - based learning in social work education.

Kľúčové slová: problémové učenie, vzdelávanie v sociálnej práci, intenzívny program Erasmus, inovácie v sociálnych službách

Abstrakt: Príspevok je zameraný na problematiku problémového učenia, ktoré ako jedna z pedagogických metód, vychádza z kognitivismu a sociálneho konštruktivismu. Autorka prezentuje skúsenosti s touto metódou z medzinárodného vzdelávacieho modelu Innowelfare ako súčasť intenzívneho programu Erasmus, v rámci ktorého študentky a študenti zo siedmich európskych krajín vypracovali prípadové štúdie konkrétnych organizácií zamerané na inovácie v sociálnych službách.

Keywords: problem - based learning, social work education, Erasmus intensive program, innovations in social welfare services

Abstract: The article is focused on the issues of problem - based learning (PBL) that, as one of pedagogical methods, is based on cognitivism and social constructivism. Author presents the experiences from the international educational model Innowelfare as a part of the Erasmus intensive programme in which the students, from seven European countries, developed the case studies of real organizations that were focused on innovations in social welfare services.

LIPČAKOVÁ, Michaela, Mgr.
Service-learning vo vzdelávaní v sociálnej práci.
Service-learning in social work education.

Kľúčové slová: service-learning, občianska participácia, vzdelávanie, sociálna práca

Abstrakt: Service-learning (v príspevku voľne prekladáme ako učenie sa službou) je celosvetovo rozšírená vyučovacia stratégia, podporujúca partnerstvo medzi univerzitami a komunitou rozvojom občianskej participácie detí a mládeže v rámci formálneho vzdelávania. V príspevku referujeme o aktuálne prebiehajúcim projekte, ktorý je zameraný na pilotné overenie zavedenia danej vyučovacej koncepcie v podmienkach Prešovskej univerzity v Prešove v študijnom odbore sociálna práca.

Keywords: service-learning, civic participation, education, social work

Abstract: Service-learning is a globally widespread teaching strategy, promoting partnership between universities and community through the development of the civic participation of children and young people within formal education. In this paper we discuss about the current ongoing project, which aims to the pilot verification of the introduction of this teaching strategy in terms of the University of Prešov in the study field social work.

LOVAŠOVÁ, Soňa, Mgr., PhD.
Etické otázky v dištančnom poradenstve.
Ethical issues in distance counseling.

Kľúčové slová: dištančné poradenstvo, linky dôvery, etický kódex, legislatívna úprava dištančného poradenstva

Abstrakt: Príspevok sa zaoberá problematikou a postavením etiky a etických otázok v oblasti dištančného poradenstva. Porovnávaním etických kódexov jednotlivých inštitúcií. Absenciou oficiálnych základných etických zásad v dištančnom poradenstve v SR. Porovnáva situáciu v SR a ČR z hľadiska legislatívy, výhod, nevýhod a možností. Rozoberá aj právne otázky a s tým súvisiace etické dilemy v dištančnom poradenstve. Ako možnosť riešenia zdôrazňuje prípravu pracovníkov v dištančnom poradenstve.

Keywords: distance counseling, helplines, code of ethics, legislative regulation of distance counseling

Abstract: The paper deals with a situation of ethics and ethical issues in distance counseling. Comparing the ethical codes of the institutions. Absence of formal ethical principles in distance counseling in Slovakia. It compares the situation in Slovakia and the Czech Republic in terms of legislation, benefits and possible drawbacks. It analyzes the legal issues and related ethical dilemmas in distance counseling. As a solution emphasizes staff training in distance counseling.

LUBINA, Ewa, dr.

Poradenstvo v sociálnej práci - ako pripraviť študentov na moderné formy sociálnej podpory.

Poradnictwo w pracy socjalnej - przygotowanie studentów do nowoczesnych form wspierania społecznego.

Kľúčové slová: poradnictwo, praca socjalna, kształcenie doradców

Abstrakt príspevku: Poradnictwo odgrywa w pracy socjalnej bardzo ważną rolę. Przygotowanie studentów do wykonywania tego rodzaju zadań stało się potrzebą chwili. Obserwacja pracy zawodowej absolwentów studiów przygotowujących do poradnictwa i udzielania wsparcia społecznego pokazuje, że są oni przygotowani głównie teoretycznie. Podejmując działania praktyczne większość z nich ma poczucie bezradności i niekompetencji. Analiza ich doświadczeń i supervizja pokazują, że zachodzi konieczność dokonania zmian koncepcyjnych w programach kształcenia. Sami zainteresowani deklarują, że programy kształcenia nie zaspokajają potrzeb edukacyjnych studentów. Przebudowa programów kształcenia powinna zmierzać w kierunku zwiększenia zaangażowania praktycznego i wzbogacenia zindywidualizowanego doświadczenia. Pojawiające się w ostatnim czasie innowacje w tym zakresie są interesującym przykładem dobrej praktyki akademickiej.

Keywords: counselling, social work, education

Abstract: Counseling in social work plays a very important role. Students' preparation to perform such tasks has become necessity nowadays. The observation of students graduating from social work studies clearly shows that they focus mainly on the theory of social counseling. Taking first practical steps, most of them have a sense of insignificance (helplessness) and incompetence. The analysis their experiences and supervision shows that there is need for conceptual change in education programs. The students themselves declare that the training programs do not completely fulfill their educational needs. The reconstruction of the training programs should be oriented at increasing the practical involvement and enriching personal experiences. Recent innovations, which appeared lately in this area, are very interesting examples of good academic practice.

MACHALOVÁ, Mária, Doc., PhD., CSc.

Nový koncept - edukačná sociálna práca.

The new concept - educational social work.

Kľúčové slová: edukačná sociálna práca

Abstrakt: Koncept edukačnej sociálnej práce, v rámci vedného odboru sociálna práca, zdôvodňujeme teoretickou a aplikačnou autonómiou edukačnej sociálnej práce, pre ktorú je emancipačným prostriedkom sociálna funkcia edukácie dospelých, tzn. výchovy, vzdelávania a poradenstva pre dospelých. Edukačná sociálna práca sa profiluje ako subsystém vedy - sociálna práca a subsystém praxe v sociálnej oblasti. Koncept edukačnej sociálnej práce je zavŕšením našej dlhoročnej teoretickej, výskumnej i praktickej činnosti v oblasti vzdelávania dospelých, psychoterapeutickej a poradenskej činnosti a riešenia vedeckovýskumných úloh, zameraných na cieľové skupiny v sociálnej oblasti.

Keywords: educational social work

Abstract: In the paper is presented a new concept of education social work as a subsystem of the science - social work and as the practice in the social area. We are discuss some aspects of theoretical and practical autonomy of the educational social work.

MALIŠKOVÁ, Zuzana, Mgr., PhD.

Etika sociálnej práce ako oblasť vzdelávania sociálneho pracovníka.

Ethics of social work as field of education of social worker.

Kľúčové slová: etika, etické rozhodovanie, hodnoty, sociálna práca, vzdelávanie

Abstrakt: Sociálna práca má rôzne polia svojej pôsobnosti, no jej objektom je vždy človek, preto je etický rozmer tejto profesie nespochybniteľný. Profesionálne a zodpovedné konanie si vyžaduje vedomosti sociálneho pracovníka z oblasti etiky sociálnej práce. Práve vzdelávaniu v tejto oblasti sa autorka venuje v príspevku. Nadväzuje tak na niektorých autorov, ktorí sa danej problematike venovali na iných vedeckých a odborných podujatiach.

Keywords: ethics, ethical decision making, values, social work, education

Abstract: Social work has various fields of its competence, but its object is always person, so the ethical dimension of the profession is undeniable. Professional and responsible action requires knowledge of the social worker of ethics of social work. The author focuses on education in this field in the contribution. It builds on some of the authors who have devoted this issue in other scientific events.

MÁTEL Andrej , doc., PhDr., ThDr., PhD.

„Teoretizovanie praxe“ v slovenskej sociálnej práci: výzva pre (ďalšie) vzdelávanie sociálnych pracovníkov.

Theorizing practice in Slovak social work: a challenge for (follow-up) education of social workers.

Kľúčové slová: etická kazuistika, sociálna práca, prax, teória

Abstrakt: Neil Thompson priniesol v svojom diele „Theoretizing Social Work Practice“ (2010) nový prístup k vzdelávaniu sociálnych pracovníkov. Tradičným prístupom vyučovania teórie sociálnej práce je prezentovanie jednotlivých teórií a následné povzbudzovanie študentov aplikovať teóriu v praxi. Odlišným prístupom je začať s praxou a potom sledovať ako teória môže pozitívne ovplyvniť priamu sociálnu prácu s klientom. Podobný prístup pre výskum a vyučovanie etiky sociálnej práce priniesli autorky Sara Banks a Kirsten Nøhr využívajúc „etické kazuistiky“. Príspevok je diskusiou o pozitívach a negatívach uvedených prístupov do slovenskej sociálnej práci, jej pregraduálneho a postgraduálneho vzdelávania a praxe.

Keywords: ethical cases, social work, practice, theory

Abstract: In his work ‘Theorizing Social Work Practice’ Neil Thompson has come up with a new approach to education of social workers. The traditional approach to teaching the theory of social work is presenting the individual theories and subsequent encouraging the students to apply them in practice. A different approach is to start with the practice and then watch how the theory can positively influence the direct social work with clients. A similar approach for research and teaching of social work ethics was introduced by Sara Banks a Kirsten Nøhr who make use of so called ethical case studies. This article is a discussion about the advantages and disadvantages of the above-mentioned approaches in the context of Slovak social work, its pre-graduate and post-graduate education and practice.

MORAVČÍKOVÁ, Alena, Mgr.

Sociálna práca a klimatické zmeny - nová téma pre edukáciu sociálnej práce.

Social work and climate change - a new topic for social work education.

Kľúčové slová: sociálna práca, klimatické zmeny, trvalo udržateľná spoločnosť, komunitná sociálna práca

Abstrakt: Príspevok sa zaoberá novou témou vo svetovej sociálnej práci, ktorá dáva do spojitosti sociálnu prácu s čoraz viac diskutovanými klimatickými zmenami. Prvýkrát sa profesionáli a profesionálky v sociálnej práci začali intenzívnejšie zaoberať touto témou v súvislosti s Klimatickým summitom OSN COP-15 v Kodani v roku 2009, hoci Medzinárodná asociácia sociálnych pracovníkov (IFSW) upozorňuje na niektoré otázky týkajúce sa klimatických zmien od roku 2007. Okrem najnovšieho stanoviska IFSW k tejto problematike z februára 2012, či názorov Leny Dominelli o úlohe sociálnej práce v súvislosti s klimatickými zmenami, príspevok v neposlednom rade diskutuje túto tému aj z hľadiska nových výziev pre edukáciu v sociálnej práci.

Keywords: social work, climate change, sustainable communities, community social work

Abstract: The paper deals with a new theme in the international social work, which connects social work with increasingly discussed climate change. Professionals in social work began to deal intensively with this issue first time in relation to the UN climate summit, COP-15 in Copenhagen in 2009, although the International Federation of Social Workers (IFSW) draws attention to some issues related to climate change since 2007. This contribution deals with recent IFSW opinion on the issue from February 2012, with opinions of Lena Dominelli on the role of social work in relation to climate change, and not at least it discusses this theme in light of new challenges for education in social work.

NEČASOVÁ, Mirka, PhDr., PhD.

Jak učiť etiku sociálnej práce?

How to teach social work ethics?

Kľúčové slová: etika sociálnej práce, postmodernizmus, výuka etiky

Abstrakt: Etika sociálnej práce je mnohými autormi pojmávaná ako fenomén, ktorý dokáže byť pojítkom medzi jednotlivými fragmentovanými oblasťami, ktoré sociálna práca zahŕňa. Otázkou je, do akej miery je to možné i v súčasnom postmodernom kontexte, pre ktorý je mimo iné charakteristický odklon od veľkých vyprávení a ztráta dôvery vo vševysvetľujúci metafyzické systémy, ktoré sú klasicky s etikou spojované. Cieľom je ukázať rôzne možnosti, ako pojmúť výuku etiky sociálnej práce, a tiež návrh možnej podoby výuky etiky sociálnej práce v postmodernej dobe.

Keywords: social work ethics, post - modernism, teaching of ethics

Abstract: Social work ethics has been by various authors understood as a phenomenon capable to connect fragmented parts of the scope of social work. There is a question of the extent to which is this kind of understanding possible also in the postmodern context characterised by the redirection from the big narration and lack of confidence in metaphysical systems so far connected with ethics. The aim of the article is to show various possibilities how to teach social work ethics and to design possible way of teaching social work ethics in postmodern age.

PELC, Sylwia, Phd.

On – the - job výcvik ako základný prvok vzdelávania v sociálnej práci na základe skúsenosti školy ekonomiky a inžinierstva Rzeszów.

Praktyki zawodowe jako istotny element kształcenia w zakresie pracy socjalnej na podstawie doświadczeń Wyższej Szkoły Inżynieryjno - Ekonomicznej z siedzibą w Rzeszowie.

Kľúčové slová: kierunek praca socjalna, pracownik socjalny, praktyki zawodowe

Abstrakt: W polskim systemie kształcenia przyszłych pracowników socjalnych bardzo ważną rolę pełni praktyki zawodowe, których celem jest skonfrontowanie nabytej wiedzy i umiejętności z rzeczywistością oraz także zdobycie nowej wiedzy, umiejętności oraz postaw, które będą niezwykle przydatne w przyszłym życiu zawodowym absolwentów. Celem artykułu jest analiza czynników, mających wpływ na realizację praktyk zawodowych na kierunku praca socjalna oraz jej oczekiwanych efektów, czynniki te to między innymi: programu studiów, ramowy program praktyk, nastawienie do praktyki zawodowej studenta jak i podejście do praktykanta i praktyk instytucji/organizacji przyjmujących studenta na praktykę oraz próba odpowiedzi na pytanie, które czynniki i w jaki sposób należy ulepszyć by praktyki zawodowe przynosiły jeszcze lepsze efekty.

Keywords: social work, social worker, on – the - job training

Abstract: On – the - job training is a very important part in the Polish education and training system for future social workers. The aim of such training is to make the students confront their knowledge and skills acquired with the reality as well as provide them with new knowledge, skills and attitudes that will be extremely useful in the graduates' future professional career. The aim of this paper is to analyse the factors influencing the process of carrying out on – the - job training for social work students and the anticipated effects of such training. Among other things, the factors include the following: the syllabus, the training programme in general outline, the student's attitude to on – the - job training, institutions'/organisations' attitude to trainees and student training. The paper also includes an attempt to answer the question: Which factors should be improved and how on – the - job training should be improved to be more beneficial?

PEŠAT, Pavel, RNDr., Ph.D., PEŠATOVÁ, Ilona, Doc., PaedDr., PhDr., Ph.D.
ICT gramotnost studentů sociální práce (TIGR pro budoucí sociální pracovníky).
ICT literacy of the social work students (TIGR for future social workers).

Klíčové slová: informační a komunikační technologie, ICT gramotnost, ICT kompetence, sociální pracovník, kombinované studijní programy, celoživotní vzdělávání, digitální znevýhodnění

Abstrakt: Funkční ICT znalosti a dovednosti jsou nezbytnou součástí kompetencí vysokoškolských studentů a kvalifikace moderního sociálního pracovníka. Úroveň ICT gramotnosti byla zjišťována pomocí on-line testu informační gramotnosti TIGR fy SCIO u 48 studentů prvního ročníku kombinovaného studijního programu sociální práce. Ukázalo se, že průměrné výsledky testovaných vysokoškolských studentů kombinovaného studia jsou srovnatelné s výsledky studentů končících první půli studia na víceletých gymnáziích. Dále bylo zjištěno, že existuje statisticky významná skupina studentů sociální práce bez funkční ICT gramotnosti a současně existuje také statisticky významná skupina, kterou lze označit jako jedince ICT gramotné.

Keywords: information and communication technologies, ICT literacy, ICT competence, social worker, combined study programmes, lifelong learning, digital disadvantage

Abstract: Functional ICT knowledge and skills are an essential part of university students' competencies as well as a part of qualification of the modern social worker. ICT literacy of 48 freshman students in combined social work training programme was surveyed using an online test of computer literacy TIGR by SCIO company. It was found that the average test results of university students in combined study are comparable with the results of students finishing the first half of the studies at the 8-year grammar school. Furthermore, it was found that there is a statistically significant group of social work students without functional ICT literacy, while there is also a statistically significant group, which can be described as ICT literate individuals.

POKLEMBOVA, Zuzana, Ing., Mgr.

Špecifiká klientov s poruchou autistického spektra ako súčasť kurikula budúcich sociálnych pracovníčok a pracovníkov.

Specifics of clients with autism spectrum disorders as a part of future social workers' curriculum.

Kľúčové slová: sociálna pracovníčka, sociálny pracovník, odborná príprava, vzdelávanie, špecifiká klientov, autizmus, poruchy autistického spektra, pervazívne vývinové poruchy

Abstrakt: Príspevok zdôrazňuje potrebu doplnenia prípravy budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčky o špecifiká jednotlivých cieľových skupín, s dôrazom na klientov s poruchou autistického spektra. Podľa posledných epidemiologických výskumov vo svete sa poruchy autistického spektra vyskytujú približne u jedného percenta obyvateľstva. Vzhľadom na špecifiká týchto porúch, máme dôvod sa domnievať, že ľudia s týmto typom porúch tvoria časť klientely sociálnej práce a preto by si budúci sociálni pracovníci a pracovníčky mali byť vedomí možných odlišností v potrebách a požiadavkách tohto typu klientov.

Keywords: social worker, training, education, specifics of clients, autism, autism spectrum disorders, pervasive developmental disorders

Abstract: This article emphasizes the necessity of amending the preparation of future social workers to include the specifics of particular target groups, focusing on clients with autism spectrum disorder. According to most recent reviews of epidemiology a prevalence of autism spectrum disorders is approximately estimated to be about one percent. Given the specifics of these disorders, we believe that people with this kind of disorders take part of social workers' clients and therefore future social workers should be aware of possible differences in the needs and demands of this type of clients.

REPKOVÁ, Kvetoslava, Doc., PhD., CSc.

Lekcia kontinuity "Európskych rokov" pre vzdelávanie v sociálnej práci.

Lesson on continuity of the "European Years" for education in social work.

Kľúčové slová: kontinuita, Európske roky, sociálna inklúzia, dobrovoľníctvo, aktívne starnutie, občianstvo

Abstrakt: Európske authority (Európska Rada, Európsky Parlament) zasväcujú jednotlivé "Európske roky" významným témam majúcim kľúčový dopad na sociálno-ekonomický rozvoj v európskom priestore, ale aj v národných štátoch a regiónoch. Jednotlivé "Európske roky" mobilizujú rozličné zložky spoločnosti, pričom potenciál mobilizácie sa môže udržať iba vtedy, ak na seba ER vzájomne vecne, organizačne či inak nadväzujú. Autorka popisuje reťaziaci potenciál ER 2010-2012 a jeho vybrané súvislosti so vzdelávaním v sociálnej práci.

Keywords: continuity, European Years, social inclusion, volunteering, active ageing, citizenship

Abstract: European authorities (e.g. The European Parliament, The European Council) focus the single "European Years" on some important themes which have a crucial social and economic impact in European, national or regional spaces. The single EYs mobilise various stakeholders since the potential of mobilisation can be sustainable only under conditions when single EYs' actions are relating each others. The author describes the chaining potential of the EYs 2010-2012 and its selected challenges for education in social work.

SCHAVEL, Milan, prof., PaedDr., PhD., MATULAYOVÁ, Tatiana, Doc., PaedDr., PhD.

Vysokoškolské vzdelávanie sociálnych pracovníkov v kontexte štátnej sociálnej a vzdelávacej politiky Slovenskej republiky.

University education of social workers in the context of state social and educational policy in Slovak Republic.

Kľúčové slová: genéza vysokoškolského vzdelávania, sociálny pracovník, sociálna práca, vzdelávanie, sociálna politika, vzdelávacia politika

Abstrakt: Zámerom príspevku je objasniť situáciu v oblasti vysokoškolského vzdelávania sociálnych pracovníkov na Slovensku na pozadí spoločensko – politických premien v priebehu 20. storočia. V prvej časti príspevku priblížime v stručnom historickom exkurze genézu vzniku, vývoja vysokoškolského vzdelávania sociálnych pracovníkov na Slovensku. V druhej časti príspevku na základe analýzy štatistických dát a dostupných vládnych a rezortných koncepčných a strategických dokumentov objasníme určujúci vplyv štátnej politiky v oblasti vysokoškolského vzdelávania na súčasný stav vzdelávania sociálnych pracovníkov. V tretej časti príspevku navrhujeme víziu, priority a vhodné nástroje na úrovni národnej asociácie vzdelávateľov v sociálnej práci.

Keywords: origin of university education, social worker, social work, education, social policy, education policy

Abstract: The intention of the presented article is to clarify the situation in the field of social workers university education in Slovakia, taking into account all social and political changes in the course of the 20th century. The first part of the article aims at introducing the origins of beginning and development of social workers university education in Slovakia. The second part, based on analyses of statistical data and available governmental conceptual and strategic documents, we clarify the crucial influence of the state policy in the field of university education on the current state of social workers education. In the third part we propose the vision, priorities and appropriate tools on the level of national association of educators in the field of social work.

SLOBODOVÁ, Lucia, Mgr.

Svetové náboženstvá a sekty - je ich znalosť potrebná?

World religions and cults - is their knowledge needed?

Kľúčové slová: sociálna práca, svetové náboženstvá, sekty

Abstrakt: Príspevok je zameraný na výučbu predmetu - svetové náboženstvá a sekty. Popisuje priebeh kurzu, odôvodňuje jeho zaradenie do študijného programu bakalárskeho stupňa. Autorka sa taktiež snaží poukázať na potrebu výučby tohto kurzu vzhľadom na stále sa zvyšujúcu multikulturalitu v našej spoločnosti.

Keywords: social work, world religions, cults

Abstract: The contribution is focused on teaching of the subject - world religions and sects. It describes the progress of the course, justifies its inclusion in the study program of the bachelor degree. The author also tries to highlight the need for teaching this course with regard to the ever-increasing multiculturalism in our society.

ŠANDOROVÁ, Zdenka, PaedDr., Ph.D.
Zdravotně - sociální práce v teorii a praxi.
Health and social work theory and practice.

Klíčové slová: zdravotně - sociální práce, zdravotní služby, terciární vzdělávání

Abstrakt: Propojování zdravotních a sociálních služeb v kontextu nově připravované legislativy v ČR je vysoce aktuální. Oprávněnost tohoto „svazku“ potvrzuje praxe zdravotně-sociálních pracovníků. Ta prokázala, že sociální práci jako vědní disciplínu nelze striktně vydělovat z principů, na kterých funguje poskytování zdravotních služeb. Zdravotně-sociální pracovník řeší stále komplikovanější, složitější a časově náročnější případy pacientů napříč všemi věkovými kategoriemi, proto je nutné této zdravotnické profesi a jejímu vzdělávání věnovat patřičnou pozornost.

Keywords: health and social work, health services, tertiary education

Abstract: Linking health and social services in the context of the newly prepared legislation in the CR is highly topical . The legitimacy of this " union" confirms the practice of health and social workers. It showed that social work as a scientific discipline can not be strictly vydělovat of the principles on which it operates providing health services. Health and social worker solves increasingly complex , time consuming and complicated cases of patients across all age categories, so it is necessary to the medical profession and its education deserves attention.

ŠIMEK, Dušan, Prof., PhDr.

Etické souvislosti vzdělávání sociálních pracovníků.

Ethical context of education of social workers.

Klíčové slová: vzdělání, vzdělávání, kompetence, kvalifikace, instrumentalizace vzdělání, sociální práce

Abstrakt: Vzdělání v postindustriální společnosti prochází proměnou svých sociálních funkcí. Na jedné straně prakticistní a ekonomizující tendence směřují k instrumentalizaci vzdělání a zcela potlačují jeho kultivační (humanizační) funkci, na straně druhé se udržuje představa o sociálně integrační funkci vzděláním rozvíjená zejména v konceptech rovných příležitostí a sociální inkluze. Oba uvedené trendy jsou implikovány v obecné funkci vzdělání jako prostředku kulturního transferu. Sociální priority, které ovlivňují akcenty vzdělávací politiky jsou přitom určovány politickými strukturami, pro které je tradiční humboldtovská představa humanizující a kultivující funkce vzdělání neperspektivní. Vzdělání se tak stává nástrojem politické a ideologické manipulace a ostřejší sociální diferenciaci, než kdykoliv v minulosti. V oblasti sociální práce je vzdělávání sociálních pracovníků vystaveno riziku indoktrinace sociotechnickými a sociálně inženýrskými tendencemi a ztrátou humanizujícího rozměru vzdělání. Etické aspekty sociální práce se stávají v současnosti významnějšími než kdy jindy.

Keywords: education, competency, qualification, instrumentalisation of education, social work

Abstract: The social function of education is undergoing a change in today's post-industrial society. On the one hand, trends towards more practicality and cost-effectiveness point to the instrumentalisation of education and the suppression of its cultivating (humanizing) function; while on the other hand the ideal of the role of education in social integration, especially in terms of providing for equal opportunities and social inclusion, has been maintained. Both of these trends are implied in the general role of education as a medium of cultural transfer. The social priorities that influence the tone of education policy are, however, determined by political structures which do not take into account the traditional Humboldtian ideal of the humanizing and cultivating functions of education. Education is thus, more than ever before, becoming a tool of political and ideological manipulation as well as of ever sharper social differentiation. In the field of social work the education of social workers is exposed to risk of indoctrination by socio-technical and socio-engineering tendencies and by the loss of humanistic dimension of education. Ethical aspects of social work are becoming more important now than ever.

ŠOLTÉSOVÁ, Denisa, PhDr., PhD.

Prínos sociálno - psychologických výcvikov pre rozvoj reflektivity u budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok.

The contribution of social - psychological training for the reflectivity development of future social workers.

Kľúčové slová: sociálno - psychologický výcvik, reflektivita, sociálna práca, vzdelávanie v sociálnej práci

Abstrakt: Príspevok sa zaoberá otázkou rozvoja sociálnych spôsobilostí a zvyšovania sociálnej kompetencie budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok v priebehu ich pregraduálnej prípravy v kontexte sociálno - psychologických výcvikov ako integrálnej súčasti ich prvo a druhostupňového vzdelávania. Zámerom je poukázať na fakt, že práve sociálno - psychologický výcvik a jeho cielený obsah môže v poli skupinovej práce, interpersonálnej skúsenosti a emocionálnych zážitkov vytvoriť priestor pre hlbšiu mieru reflektivity týchto budúcich pomáhajúcich profesionálov a profesionálok.

Keywords: social - psychological training, reflectivity, social work, education in social work

Abstract: The contribution deals with the issue of social skills development and improving the social competencies of future social workers during their pregradual preparation in the context of socio - psychological trainings as an integral part of their education. The aim is to highlight the fact that socio - psychological training and its targeted content can create space for a deeper level of reflectivity of these helping professionals in the field of group work, interpersonal and emotional experiences.

TOKÁROVÁ, Anna, Prof., PhDr., CSc.

Rodové štúdiá a edukológia v pregraduálnom a ďalšom vzdelávaní sociálnych pracovníkov a pracovníčok.

Gender studies and educology in the pre - gradual and further education of social workers.

Kľúčové slová: gender studies, edukológia, sociálna práca, paradigmy, gender mainstreaming, emancipácia

Abstrakt: Príspevok poukazuje na interdisciplinárne vzťahy sociálnej práce, rodových štúdií a edukológie, na systémové súvislosti edukatívnej, emancipátornej a antiopresívnej paradigmy v sociálnej práci. Nastoľuje otázku - v akom rozsahu a do ktorého stupňa vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania je vhodné včleniť poznatky z rodových štúdií a edukológie. Skúsenosti autorky z výučby rodových štúdií a edukológie v odbore sociálna práca ilustruje vybranými príkladmi.

Keywords: gender studies, educology, social work, paradigm, gender mainstreaming, emancipation

Abstract: The contribution shows the interdisciplinary relations of social work, gender studies and educology, the system connection of educating, emancipating and anti-oppressive paradigm in social work. That raises question - in what extent and to which degree of higher and further education is it appropriate to incorporate knowledge of gender studies and educology. The author experiences of teaching gender studies and educology in the field of social work is illustrated by selected examples.

TOMKA, Milan, Doc., PhDr., PhD., HROZENSKÁ, Martina, PhDr., PhD.

Európsky kvalifikačný rámec – výzvy a príležitosti pre vzdelávanie sociálnych pracovníkov.

The European qualifications framework – challenges and opportunities for training of social workers.

Kľúčové slová: európsky kvalifikačný rámec, profil absolventa, vzdelávanie v sociálnej práci

Abstrakt: Odporúčanie o vytvorení Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie je jedným z konkrétnych výsledkov pracovného programu Európskej komisie „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“. Je nástrojom, ktorý vychádza z potreby rozvoja a uznávania kvalifikácií občanov jednotlivých členských štátov Európskej únie. Z pohľadu vzdelávateľov v sociálnej práci otvára priestor pre redefinovanie profilu absolventov sociálnej práce na jednotlivých stupňoch štúdia, čo je významné aj pre ďalší proces komplexnej akreditácie vysokých škôl. Jasne definované vedomosti, zručnosti a kompetencie predznamenávajú aj potrebu istej zmeny paradigmy vzdelávania v sociálnej práci. V príspevku autori ponúkajú vlastný koncept inovovaného profilu absolventov sociálnej práce v obsahu i spôsobe vzdelávania.

Keywords: European qualifications framework, graduate profile, social work, education

Abstract: Recommendation on create the European qualifications framework for lifelong learning is one of the concrete outcomes of the European Commission "Education and Training 2010". It is a tool based on the needs of the development and recognition of EU member states citizens qualifications. From the perspective of social work educators framework opens the way to redefining the profile of graduates of social work at various stages of study, which is important also for next universities complex accreditation. Clearly defined knowledge, skills and competencies may indicate the need for change of paradigm in social work education. In this paper the authors offer their own point of view for profile concept of graduates of social work in terms of content and method of education.

TOPINKA, Daniel, PhDr., PhD.

Jak učit metody a techniky sociálního výzkumu.

How to teach methods and techniques of social research.

Klíčové slová: sociální práce, metody výzkumu, techniky výzkumu, kompetence, sociální pracovník

Abstrakt: Příspěvek se bude věnovat tématu výuky sociologických metod výzkumu v rámci sociální práce. Autor vyučuje metody a techniky sociálního výzkumu budoucí sociální pracovníky. Představí své zkušenosti a inspirace z výuky. Bude diskutovat potřebnost metod a technik v rozmezí získávání, zpracování a interpretace informací a dat potřebných pro výkon práce sociálního pracovníka. Vyzdvihne některé potřebnější metody a techniky, např. analýzu potřeb. Příspěvek bude zaměřen nad cíli výuky, potřebnosti orientace v základních metodologických přístupech k sociální realitě a to přímo ve vztahu k aplikativní rovině a kompetencím sociálního pracovníka.

Keywords: research methods, research techniques, skills, social work, social worker

Abstract: This paper will address the topic of teaching sociological research methods in social work. Author teaches methods and techniques of social research future social workers. He will present his experiences from teaching and some inspirations. He will discuss the need of methods and techniques within acquisition, processing and interpretation of information and data needed for the job of social worker. He highlights some of the more necessary methods and techniques, such as analysis of needs. The contribution will be a reflection on the learning objectives, the need for orientation in the basic methodological approaches to social reality directly in relation to the praxis and competencies of social worker.

VOROBEL, Jozef, PhDr., PhD.

Požadované kompetencie sociálnych pracovníkov pri komunitnej práci v organizácii Človek v tísní na Slovensku.

Required competencies of social workers in community work in the organization People in Need Slovakia.

Klíčové slová: sociálny pracovník, komunitné centrum, sociálne vylúčené spoločenstvo

Abstrakt: Príspevok je venovaný požadovaným kompetenciám sociálnych pracovníkov v medzinárodnej neziskovej organizácii Človek v tísní na Slovensku pri práci v komunitných centrách. Zaoberá sa očakávanými znalosťami a schopnosťami pracovníkov na vybraných pozíciách, ako sociálny pracovník v nízkoprahovom programe pred deti a mládež, a pracovný poradca pre komplexný program integrácie sociálne vylúčených spoločenstiev na trh práce.

Keywords: social worker, community center, socially excluded community

Abstract: Paper is devoted to the required competencies of social workers in the international nonprofit organization People in Need Slovakia at work in community centers. It deals with knowledge and skills of selected staff positions as social workers in low threshold program to children and youth, and work adviser for comprehensive integration of socially excluded communities in the labor market.

WITKOWSKA - PALEŇ, Anna, doktor.

Význam etiky vo vzdelávaní v sociálnej práci.

The importance of ethical education in social work.

Kľúčové slová: sociálna práca, etická výchova, etické dilemy, etický postoj, sociálne kompetencie

Abstrakt: Tento článok sa týka etického vzdelávania pre vytvorenie vhodných postojov sociálnej práce študentov smerom k ich budúcim sociálnym klientom. Tento článok je rozdelený do dvoch častí. Prvá časť skúma vybrané etické dilemy v sociálnej práci s klientom, sociálnej starostlivosti, spojených okrem iných s problémom bezpodmienečného prijatia každého klienta, rešpektovania ich rozhodnutia a uznanie práva na sebaurčenie alebo potreby individualizovať každý prípad v procese poskytovania pomoci. Druhá časť článku sa zaoberá otázkou rozvoja etických postojov prostredníctvom školského vzdelávania budúcich sociálnych pracovníkov. Poukazuje na možnosti rozvoja konkrétnych osobných a sociálnych schopností na základe znalostí a schopností získaných študentov s ohľadom na znalosť ľudskej povahy, rozvoj jedinca a jeho fungovania v sociálnom prostredí, rovnako ako metodológie sociálnej práce o osobitým dôrazom na metódu case-work.

Keywords: social work, ethical education, ethical dilemmas, ethical attitudes, social competences

Abstract: This article examines the issue of ethical education for the purposes of development of appropriate attitudes in students of social work towards their future social clients. The article has been divided into two parts. The first one analyzes assorted ethical dilemmas in social work with a client of social welfare, connected, among others, with a problem of imperative acceptance of all clients, respect of their decisions and appreciation of the right of self-determination, or a need to individualize each case in the process of aid provision. The second part of the article examines the issue of development of ethical attitudes through academic education of future social workers. It shows the possibilities of development of specific personal and social competences on the basis of knowledge and abilities acquired by students with regard to the knowledge of human nature, development of an individual and his functioning in a social environment, as well as methodology of social work with special emphasis to the case work method.

ZATLOUKAL, Leoš, Mgr., Ph.D.

Možnosti využití reflektujících týmů při vzdělávání studentů sociální práce v poradenských dovednostech.

Possibilities in use of reflecting teams in counselling skills training during education of students of social work.

Klíčové slová: reflektující týmy, poradenství, vzdělávání

Abstrakt: V příspěvku bude nejprve popsána metodika a východiska reflektujících týmů. V druhé části budou diskutovány možnosti využití reflektujících týmů při vzdělávání studentů sociální práce v poradenských dovednostech.

Keywords: reflecting teams, counselling, education

Abstract: The method and principles of reflecting teams will be described in the first part of the lecture. Possibilities of using this method in counselling skills training for students of social work will be discussed in the second part.

ZOZULAKOVÁ, Viera, Mgr., PhD.

Význam kompetenčného vzdelávania v sociálnych vedách.

Meaning of competence - based learning in social sciences.

Klíčové slová: vzdelávacie systémy, kompetencie, sociálna práca, udržateľný rozvoj, hodnota

Abstrakt: Medzi významné medzinárodné projekty podporujúce kvalitu vzdelávania patrí doladovanie európskych vzdelávacích štruktúr. Táto aktivita zahŕňa aj humanitne orientované vedy nevynímajúc sociálnu prácu. Rozvoj generických a špecifických kompetencií sa stáva kľúčovým vo sfére vzdelávania. Vzdelávanie nadobúda globálny charakter, stáva sa významnou hodnotou, avšak jeho skutočnú kvalitu preverí až schopnosť absolventa vedieť sa flexibilne uplatniť na trhu práce doma i v zahraničí.

Keywords: educational systems, competencies, social work, sustainability, value

Abstract: Tuning educational structures in Europe belongs among very important international projects. This activity involves also Humanities as well as social work. The development of generic and specific competencies is crucial for education. Education has got a global character and it becomes important value in general, but its real quality mirrors the ability of graduates to be flexible and to find a suitable job, at home or in abroad.

ŽIAKOVÁ, Eva, prof., PhDr., CSc., HOLICKÁ, Mária, RNDr.

Súčasný stav vzdelávania sociálnej práce na Slovensku z pohľadu akreditačnej komisie SR.

Contemporary of social work education in Slovakia from the perspective of accreditation commission SR.

Kľúčové slová: vymenúvania profesorov, problematika garancií a príbuzných odborov, požiadavky na obsah študijných programov, možnosti ďalšieho integratívneho rozvoja odboru na Slovensku v európskych súvislostiach

Abstrakt: Príspevok rozoberá problematiku vzdelávania odboru 3.1.14 sociálna práca na Slovensku z pohľadu členky pracovnej skupiny Akreditačnej komisie, poradného orgánu vlády SR na úrovni súčasného stavu a z pohľadu perspektív ďalšieho vzdelávania v tomto odbore. Upriamuje pozornosť na nasledujúce problémy: vymenúvania profesorov, problematika garantovania a vzťahu príbuzných študijných odborov k odboru sociálna práca, požiadavky na obsah študijných programov, možnosti ďalšieho integratívneho rozvoja odboru na Slovensku v európskych súvislostiach.

Keywords: appointment of professors, guarantee and related fields of study, content requirements of study programs, possibilities for further integrative development

Abstract: The report deals with the education in the field 3.1.14 social work in Slovakia from the perspective of a work group member of Accreditation Commission on the level of contemporary state and from the perspective of further education in the field. It focuses attention on the following issues: appointment of professors guarantee and related fields of study, content requirements of study programs, possibilities for further integrative development of the field of study in Slovakia in European Context.
